

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ КЛІТИННОЇ БІОЛОГІЇ ТА ГЕНЕТИЧНОЇ ІНЖЕНЕРІЇ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ІКБГІ НАН України

чл.-кор. НАН України

М.В.Жучук

2016 р.

Положення
про освітньо-наукову програму
Інституту клітинної біології та генетичної інженерії НАН України

СХВАЛЕНО

вченою радою ІКБГІ НАН України
протокол № 4 від 28 квітня 2016 р.

Київ
2016

1. Загальні положення

1.1. Положення про освітньо-наукову програму (ОНП) Інституту клітинної біології та генетичної інженерії НАН України (далі – Положення) розроблено відповідно до Законів України «Про вищу освіту», «Про наукову та науково-технічну діяльність», постанови КМУ №261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» та Статуту ІКБГІ НАН України.

1.2. Основні поняття Положення:

- Освітня (освітньо-наукова) програма – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів, необхідних для виконання цієї програми, а також результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти.
- Спеціальність – складова галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка.
- Кваліфікація – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про вищу освіту.
- Компетентність – комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти.
- Ліцензування – процедура визнання спроможності юридичної особи провадити освітню діяльність за певною спеціальністю на певному рівні вищої освіти відповідно до стандартів освітньої діяльності.
- Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення навчання за освітньою програмою або окремими освітніми компонентами.

1.3. В рамках однієї спеціальності Інститутом можуть реалізуватися декілька освітніх програм. Кожна ОНП має гаранта освітньої програми. Гарант освітньої програми може бути керівником лише однієї ОНП.

1.4. Прийняття або зміна стандарту освітньої діяльності є підставою для розроблення нової ОНП або перегляду існуючої.

2. Структура та зміст освітньо-наукової програми

2.1. ОНП визначає перелік та обсяг навчальних дисциплін у кредитах ЄКТС, необхідний для здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії; перелік компетентностей здобувача; нормативний зміст підготовки здобувачів вищої

освіти ступеня доктора філософії; форми атестації здобувачів; вимоги професійних стандартів (за наявності). Обов'язковими частинами освітньої програми є робочі програми навчальних дисциплін, навчальний план та сформовані на його основі робочі навчальні плани; інші документи та матеріали, що регулюють зміст та реалізацію освітнього процесу.

2.2. Профіль ОНП, який визначає її характерні риси, місце в освітньому просторі, співвідношення з тематикою наукових досліджень, складається з таких компонентів: загальна інформація (повна назва установи, ступінь вищої освіти та назва кваліфікації, назва програми, обсяг ОНП та кваліфікація в дипломі, рівень національної та європейської рамок кваліфікації, мова викладання), мета ОНП, предметна область – галузь знань та спеціальність, особливості ОНП, викладання та оцінювання, програмні компетентності, програмні результати навчання, ресурсне забезпечення; перелік компонентів ОНП та послідовність їх вивчення (обов'язкові дисципліни та дисципліни за вибором аспіранта); опис форм атестації здобувачів.

2.3. На основі ОНП розробляється навчальний план, який визначає перелік та обсяг навчальних дисциплін у кредитах ЄКТС, послідовність вивчення дисциплін, форми та обсяг проведення навчальних занять, форми контролю знань. В навчальному плані вказується кількість кредитів та навчальних годин, дані про кількість і форми семестрового контролю, загальний розподіл навчального часу за весь термін навчання та його поділ на аудиторний навчальний час та час, відведений на самостійну роботу, а також поділ бюджету аудиторного навчального часу за окремими формами занять з кожної навчальної дисципліни та за весь термін навчання загалом.

Для конкретизації освітнього процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план, який підписується членами проектної групи, схвалюється на засіданні вченої ради та затверджується директором Інституту. На основі робочих навчальних планів складаються за затверджуються у вказаному порядку розклади занять для аспірантів першого, другого та третього років навчання.

3. Порядок розроблення, затвердження та закриття ОНП

3.1. ОНП розробляється та підписується призначеною наказом директора відповідною проектною групою, до складу якої входять провідні фахівці Інституту з відповідної спеціальності, схвалюється рішенням вченої ради ІКБГІ НАН України та затверджується директором-гарантом освітньої програми. В разі наявності в Інституті декількох ОНП одна й та ж сама особа може бути членом декількох проектних груп.

3.2. Проектна група виконує наступні завдання: обирає вид ОНП; формує профіль програми; визначає форми навчання та організації освітнього процесу; визначає освітні компоненти; розробляє навчальний план та інші нормативні документи, що організаційно супроводжують процес підготовки здобувачів вищої освіти за відповідною ОНП; узагальнює пропозиції та формує рекомендації з

вдосконалення існуючої ОП; бере участь у моніторингу та періодичному перегляду ОНП (узагальнюють пропозиції та рекомендації; забезпечує внесення необхідних відомостей до ЄДЕБО; здійснює загальний контроль за реалізацією ОНП.

3.4. В основу формування переліку навчальних курсів, що входять до складу ОНП, включаються пропозиції наукових співробітників Інституту, які можуть виступити з ініціативою підготувати відповідні навчальні курси та після проходження процедури затвердження ОНП бути викладачами, а також пропозиції директора Інституту – гаранта освітньої програми, який може виступати з відповідними дорученнями окремим працівникам Інституту. Підготовлені обґрунтовані пропозиції щодо зміну змісту дисциплін, а також включення до навчального плану нових дисциплін та/або вилучення існуючих, розглядаються проектною групою та подаються для ухвалення вченою радою та затвердження директором Інституту.

3.3. Дострокове припинення роботи та призначення нових членів проектною групи та нового гаранта ОНП здійснюється за наказом директора Інституту.

3.4. Набір здобувачів вищої освіти на навчання за ОНП здійснюється приймальною комісією Інституту централізовано, згідно з Правилами прийому до Інституту та іншими нормативними документами.

3.5. Акредитація освітньої програми здійснюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти у відповідності до затверджених процедур.

3.6. Освітня програма може бути вилучена з переліку ОНП, що реалізується в Інституті, за ініціативи Інституту у разі відсутності набору здобувачів вищої освіти на навчання за ОП протягом двох років; за ініціативи Інституту, якщо в результаті процедур зовнішньої або внутрішньої оцінки ОП отримано висновки про її низьку якість; а також у разі її переформатування. При переформатуванні освітньої програми вона розробляється та проходить затвердження як нова. Після затвердження нової освітньої програми припиняється набір здобувачів за тією ОП, яка функціонувала до переформатування, а після завершення навчання здобувачів на останньому році така ОП остаточно вилучається з переліку, і з того моменту в Інституті реалізується тільки переформатована ОП. Рішення про закриття освітньої програми приймає вчена рада Інституту.

4. Моніторинг, перегляд та оновлення ОНП

4.1. Моніторинг освітньої програми проводиться гарантом та проектною групою не рідше одного разу за повний курс навчання за ОП. Суттєвим елементом для моніторингу є зворотний зв'язок із зацікавленими сторонами, тому до його здійснення можуть долучатися інші експерти: науково-педагогічні працівники, професіонали-практики, здобувачі вищої освіти.

4.2. Моніторинг ОНП здійснюється з метою оцінювання відповідності ОНП стандарту вищої освіти (за наявності), новітнім тенденціям та досягненням в галузі біології, а також тенденціям розвитку суспільства і стратегії розвитку Інституту; врахування потреб здобувачів та інших стейкхолдерів; оцінювання

спроможності здобувачів у повному обсязі виконати ОНП та досягти запланованих компетентностей та програмних результатів навчання.

4.3. Моніторинг ОНП проводиться шляхом усних або письмових опитувань здобувачів, викладачів та потенційних роботодавців; аналізу результатів оцінювання досягнень здобувачів; порівняння ОНП з аналогічними програмами вітчизняних та закордонних закладів вищої освіти.

4.4. Систему обов'язкових методів і засобів моніторингу визначає проектна група. Анкета освітньої програми складається з основних критеріїв забезпечення якості; кожний критерій оцінюється за рівнями: задовольняє, частково задовольняє, не задовольняє. За результатами проведення моніторингу складається аналітичний звіт, який подається до вченої ради Інституту. Для формулювання висновку за результатами моніторингу ОП використовується дворівнева шкала: висока якість (освітня програма має високий рівень досягнення результатів) та неналежна якість (освітня програма має серйозні недоліки).

4.5. Підставами для оновлення ОП можуть бути ініціатива і пропозиції гаранта освітньої програми та/або вченої ради; результати моніторингу ОП та оцінювання її якості; об'єктивні зміни кадрового, інфраструктурного характеру та інших ресурсних умов реалізації ОП.

Оновлення відображаються у відповідних структурних елементах ОНП (навчальному плані, матрицях, робочих програмах навчальних дисциплін, тощо).

Підставою для розробки нових навчальних планів ОНП є затвердження Кабінетом Міністрів України нового переліку спеціальностей або внесення змін до чинного переліку; затвердження нових стандартів вищої освіти; внесення змін до циклу дисциплін загальної підготовки (за рішенням Міністерства освіти і науки України або вченої ради Інституту); внесення змін до обов'язкових дисциплін або дисциплін циклу самостійного вибору здобувачів вищої освіти (за рішенням вченої ради Інституту).

5. Прикінцеві положення

5.1. Інформація про освітньо-наукову програму розміщується на сайті Інституту.

5.2. Відповідальними за формування і зберігання паперових версій документації ОНП є проектна група та гарант програми.

5.3. Відповідальними за повноту й своєчасність розміщення на сайтах Інституту та ЄДЕБО інформації про освітню програму та підготовку докторів філософії в ІКБГІ НАН України є співробітники, призначені на цю роботу наказом директора Інституту.